

Отбелязваме паметта на св. Паисий Хилендарски

Когато българският народ изпадна в най-тежко състояние под двойното петвековно гръко-турско робство, тогава Бог издигна преподобни Паисий Хилендарски, който написа своята забележителна “История славянобългарска” и чрез нея вдъхна народностно съзнание и сили у българския народ, изтръгна го от неговото отчаяние и постави начало на българското възраждане.

Той е роден в гр. Банско, в самите поли на легендарната Пирин планина, през 1722 година. Рожба на благочестиво семейство – единият му брат Лаврентий бил игумен в Хилендарския манастир, а другият Вълчо бил щедър дарител на църкви и манастири – той постъпил за послушник най-напред в близкия Рилски манастир, гдето закърмил душата си с родолюбива грижа за собствения народ и със светост от великия български светец Йоан Рилски.

Малко по-късно, в 1745 г., вече на 23-годишна възраст, той отишъл при брат си Лаврентий в Хилендар и тук приел монашество. В манастира Паисий имал възможност да се образова и изучи по-добре и духовно да се издигне. Като манастирски пратеник (таксидиот) той обикалял села и градове, за да събира помощи и да привлича поклонници за манастира. При този непосредствен

досег с народа Паисий най-добре видял тежкото положение на българския народ под гръцко-турското робство. В атонските манастири пък той видял и сам преживял надменното и презрително отношение на другородци към българите – че те били прости и груби, че нямали история. Паисий с болка виждал разслабващото отчаяние на народа, дълбоко скърбял и се възмущавал за родоотстъпничеството на много българи, които се влачели след чужди обичаи и след чужд език, а презирали чистите български нрави и родния си език. Тогава пламва в него патриотична и благочестива ревност, плод на която се явява неговата вдъхновена “История славянобългарска” (1762 г.) “за в полза на българския народ, а за слава и похвала на Господа Исуса Христа”.

Получил благочестиво домашно възпитание и черпил от светостта на св. Йоан Рилски, преподобни Паисий и на Атон попаднал в една аскетическа среда, известна с множество просияли в благодат подвижници на благочестието и особено преподобномъченици – монаси, които умирали мъченически за Христа от агарянска ръка. И самият той със скромни думи на монашеското смирение прави намек за своя аскетизъм: страдал от стомах – което значи прекалявал с поста, и от главоболие – което значи, че съкращавал съня си до крайност.

След като написал историята си с много труд, той като същински равноапостол тръгнал да я разнася навсякъде по българската земя, за да я четат и преписват. По този начин преподобни Паисий запалил пожара на българското народно свестяване и възраждане. И в тази усърдна дейност на равноапостол и народен будител той умира неизвестно где, може би мъченически – ако не убит от вражеска ръка, то сломен от преумора. Денят и годината на смъртта му са неизвестни, поради което паметта му се празнува на неговия имен ден – 19 юни, когато се чествува преподобни Паисий Велики.

bg-patriarshia.bg